

Kokemuksia Californiasta

Lääkintäesimiehen köysi kiristyi

TEKSTI JA KUVAT JANEK ANDERSSON

Suomalainen lääkintäesimies Janek Andersson koulutautui köysipelastuskursseilla USA:ssa. Kurssija käyvät muun muassa paikalliset palomiehet ja poliisit mutta myös ambulanssiyritysten pelastusryhmät.

Rope Rescue Technician -koulutus on kolmiportainen. Ensimmäisellä tasolla (awareness level) annetaan kaikkien köysipelastustilanteissa työskentelevien tarvitsemaa tietoa. Tietopaketti annetaan esimerkiksi palokouluissa ja poliisiopistoissa. Köydellä laskeutuminen ja pelastautuminen palavasta rakennuksesta kuuluvat tälle tasolle. Toisella tasolla (operational level) henkilö saa taidot avustaa köysipelastusoperaatioissa. Kolmannella tasolla (technician level), johon RRT tähtää, opiskellaan köysipelastusteknikon pätevyys. Hyväksytyt I- ja II-kurssit suorittanut voi syventää osaamistaan RRT III -koulutuksessa. Tällä hetkellä USA:ssa on viisi laatuvarmennettua koulutuskeskusta, jotka antavat koulutusta, CMC Rope Rescue School on yksi näistä.

Köysipelastamisen osa-alueet

- A (Access)** = uhrin tai tilanpaikan tavoittaminen
- R (Rescue)** = pelastaminen vaarasta, hätäsiirto, kiinnittäminen rakenteisiin
- C (Care)** = immobilisointi, ensihoito, pakkaaminen siirtoa varten
- E (Evacuate)** = siirtäminen

USA:ssa vaaditaan Rope Rescue Technician -koulutus, jotta voi työskennellä köysipelastustilanteissa virallisissa organisaatioissa kuten palolaitoksilla, ambulanssiyrityksissä, poliisin erikoisyksiköissä tai muissa pelastusryhmissä.

Hoitoa köysillä

Osallistuin CMC Rescue Schoolin järjestämälle kurssille, joka pidettiin pääasiassa Richmondin palolaitoksen harjoitusalueella. Kouluttajat olivat CMC:n henkilöstöä lukuun ottamatta muutamaa apukouluttajaa, jotka olivat Richmondin palolaitokselta.

RRT I ja II -kursseilla opeteltavat tekniikat soveltuvat vuoristo-, kaupunki- ja teollisuusoloihin. Kurssin antia olivat uhrin immobilisointi köysillä ja koripaareilla liikuttelua varten, valjaissa olevan uhrin nostot ja laskut, koripaaritekniikat nostoissa ja laskuissa, köysiradat, koripaarin saattaminen, köysissä roikkuvan pelastaminen sekä uhrin hoitaminen saaton aikana.

Koripaareilla liikuttelun aikana potilaan hoitaminen on hankalaa, mutta PPE:kin tarvittaessa onnistuu. Uhrin kuljettaminen valjastettuna koripaariin sisältää samoja riskejä kuin muukin köysityöskentely. Koripaariin valjastetun uhrin liikuttamisasennot ja altistusajatkin on huomioitava.

Erilaiset harjoittelukohteet tekivät kurssista entistä mielenkiintoisemman palolaitoksen harjoitusalueen lisäksi harjoittelimme Point Richmondin sataman nostureissa, jättimäisissä rahtilaitoissa,

kanjonin luolissa, maanvajoamissa, teollisuusalueen polttoainesäiliöissä, voimalinjamastoissa ja silloilla.

Päivät olivat todella pitkiä. Ennalta ilmoitettu 40 tunnin aikataulu venyi kuin kuminauha. Oppisalissa vietimme vain muutaman tunnin, muutoin kaikki opetus ja harjoittelu tapahtui kentällä erilaisia tehtäviä ratkaisten.

Varsinaista kurssikoetta ei ollut, vaan kouluttajat arvioivat oppilaan kehittymistä ja osaamista koko kurssin ajan. Jos homma ei toiminut, jäätiin harjoittelemaan, kun muut lähtivät. Kurssia ei kuitenkaan läpäissyt pelkästään osallistumalla.

Kouluttajilla on vankan käytännön kokemuksen myötä erittäin hyvä käsitys siitä miten köysipelastamisessa uhrin ja pelastajan turvallisuus huomioidaan parhaimmalla mahdollisella tavalla. CMC:n kouluttajilla on keskimäärin kymmenen vuoden kokemus köysipelastamisesta jo ennen kouluttajaksi hakeutumistaan.

Hoitokeskustelut hedelmällisiä

Olin erittäin tyytyväinen siihen miten koulutuksessa teknisen suorittamisen

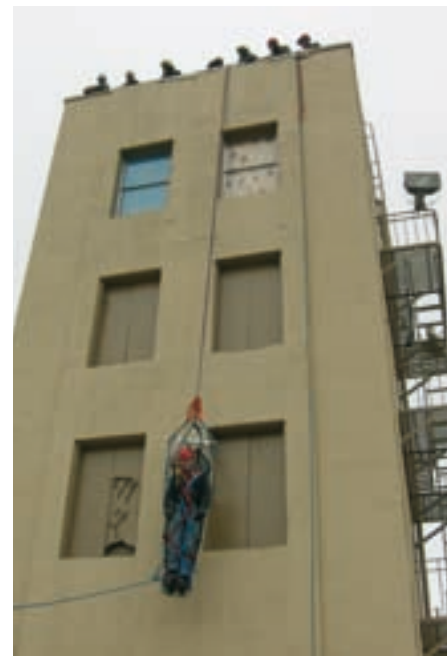
lisäksi annettiin paljon huomiota uhrin käsittelyyn ja hoitamiseen toiminnan aikana. Johtuen ehkä kurssilaisten pitkästä työkokemuksesta oli toisinaan vaikeuksia orientoitua toiminnan aikaisen hoitamisen harjoitteluun vaadittavalla vakavuudella, ja se usein jäikin vain keskustelun asteelle. Kuitenkin juuri noiden keskustelujen kautta saatiin erinomaisia vinkkejä ja kokemuksia. Mielenkiintoisia olivat myös pienryhminä tapahtuneet pelastamisharjoitteet sekä useampien ryhmien välinen yhteistyö laajemmissa kokonaisuuksissa.

Sovelletuissa harjoituksissa kysyttiin ryhmien ongelmanratkaisukykyä. Välillä joutui miettimään rankastikin, miten potilas pelastetaan turvallisesti. Vähitellen kouluttajat siirtyivät sivumalle ja ryhmät toimivat itsenäisemmin. Palautetta saatiin joko toiminnan aikana tai tehtävän jälkeen. Raskaiden harjoituspäivien venyessä palaute sai toisinaan aikaan tunteiden kuumenemista etenkin espanjalaisissa kollegoissa.

Oikeilla ja vastahakoisilla painoilla

Kaikissa harjoitteissa heti ensimmäisestä päivästä lähtien käytettiin todellisia painoja, eli ihmisiä. Kurssilla olleet joutuivat harjoituksissa myös uhrin osaan, jolloin saimme käsityksen siitä, millaista on olla esimerkiksi koripaariin sidottuna erilaisissa asennoissa nostojen ja laskujen aikana.

Harjoituskorkeutta ei ole säädelty samoin kuin meillä Suomessa, joten koripaarissa sidottuna joutui välillä matkustamaan huikkeissakin korkeuksissa. Harjoituskorkeutta haettiin toistuvasti senkin vuoksi, että harjoiteltiin nosto- ja laskujärjestelmien toimivuutta tilanteissa missä järjestelmän läpi kulkee köysiä yhdistäviä solmuja. Ne kun eivät mene normaalien väkipyörien tai varmistuslaitteiden lävitse. Näissä solmun ohitus-harjoituksissa ei koripaariin ollut montaa vapaaehtoista, mutta kurssin luonteen mukaisesti kaikki kokeilivat.

Riskit kuriin

Ehkä siksi, että kouluttavalla organisaatiolla on takanaan varusteita valmistava tehdas, oli mahdollista todellisuudessa kokeilla mitä varusteet kestävät. Kurssipäivien aikana erilaisissa skenaarioissa vietiin harjoitteet niin pitkälle, että varusteet hallitusti rikkoutuivat. Esimerkiksi se, että milloin varusteet rikkoutuvat, kun vedetään 9:1-taljalla jumiutunutta koripaaria. Koe osoitti, että paljon ei vaadita, eikä koripaarin vääntyminen muodottomaksi vaadi pitkää odottelua. Köyhän teki pahaa katsoa, kun kallis metalli murtui.

Ylipäätään kurssilla perehdyttiin paljon köysijärjestelmän turvallisuusanalyysiin ja riskinarviointiin. Kouluttajat rakensivat virheellisiä köysisysteemejä ja kurssilaisten tuli tunnistaa mikä niissä oli vikana. Antoisaa, kun tuollaista voi harjoitella turvallisesti. Mitä tarkoittaa kun useiden kymmenien varusteiden sekaan eksyy vahingossa jonkun taskusta liian heikko sulkurengas, vaurioitunut köysi tai nauhalenkki?

Kokemukseni tältä ja Romanian IRATA-kurssilta ovat olleet ensihoidonkin näkökulmasta erittäin antoisia. ●

Kirjoittaja on lääkintäesimies.

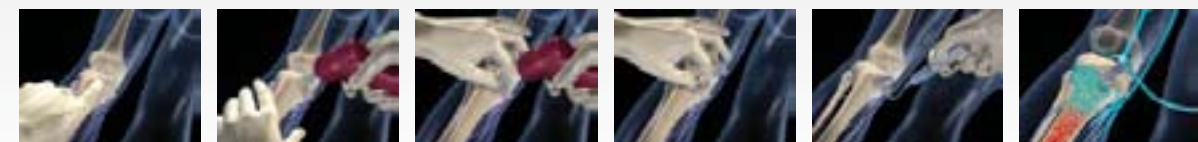
Tarkemman kuvauksen Californian köysipelastuskurssilta voi lukea verkkosivuiltamme www.ensihoidontiedotus.fi.

Suoniyhteys hätätilanteessa

Paljonko tipanlaitto vie oikeasti aikaa?

EZ-IO on helppo ja turvallinen nesteensiirtoreitti IO-tilaan aina alle minuutissa. Soveltuu aikuisille, lapsille, tajuihinsa ja tajuttomina oleville potilaille.

TUTUSTU WWW.DEFIBRILLAATTORI.FI

Edustajat:
Jani Niva - 0400 796600
Pekka Keränen - 0400 470 707
Tuomo Peltola - 040 7323 330

Oy Unomedical Ab • Olarinluoma 16 • 02200 Espoo • puh. 020 7659 600 fax 020 7659 633
E-mail mail.fi@unomedical.com • www.unomedical.fi • www.defibrillaattori.fi

Sharkmedical
Äkillisten terveystilanteiden hallinnan ammattilainen

B.I.G luutykit

UUTTA!

hemostaattiset siteet

Medtronic
LIFEPAK® DEFIBRILLAATTORIT

TELES PRO™
TokiPro Finland Oy

Sharkmed Oy
Puh. (019) 414 581
asiakaspalvelu@sharkmed.fi